

HÌNH TƯỢNG SHIVA MÚA TRONG ĐIỀU KHẮC CHĂMPA

Nguyễn Thúy Nga*

Tóm tắt: Di sản mà nghệ thuật điêu khắc Chăm đã để lại cho đất nước Việt Nam là một tài sản vô giá. Những tác phẩm điêu khắc ấy là sự thể hiện tài năng, trí tuệ, sáng tạo mang bản sắc của cư dân bản địa Chăm-pa. Hiện nay, ngoài bảo tàng điêu khắc Chăm Đà Nẵng, các pho tượng cổ Chăm-pa đang được lưu giữ và trưng bày ở nhiều bảo tàng lớn trong và ngoài nước. Bài viết tập trung tìm hiểu về hệ thống các bức tượng Shiva múa, qua việc phân tích mười một tác phẩm Shiva múa trong kho tàng điêu khắc Chăm.

Từ khóa: Phù điêu Mỹ Sơn C.1 và A'1, phù điêu Lương Hậu, phù điêu Bích La và Phong Lệ, phù điêu Trà Kiệu, hai bức phù điêu Khuông Mỹ, ba tượng thân Shiva tháp Mắm, phù điêu Pô Klaung Girai, phù điêu Mỹ Sơn H.1.

Nguyễn Thúy Nga: *Statue of Shiva dancing in Champa carving*

The heritage of Cham sculpture bequeathe is an invaluable property. The sculptures express talent, intelligence, creativity, and characteristics imbued by Cham natives. Today, in addition to the Cham Sculpture Museum in Da Nang, the ancient Champa statues are stored and exhibited in many big museums in the country and overseas. The paper focuses on studying the system of Shiva statues dancing through analysis of eleven works of Shiva dancing in carving treasures of Cham.

Keywords: My Son reliefs C.1 and A'1, Luong Hau relief, Phong Le and Bich La reliefs, Tra Kieu reliefs, two relieves of Khuong My, three statues of Shiva in Mắm Tower, Po Klaung Girai reliefs, My Son reliefs H.1